

ĠUŻEPPI, KUSTODJU TAS-SKIET

Il-pjan ta' Alla minn dejjem ried jintwera permezz tal-milja tal-ħajja u ta' l-imħabba tiegħu, meta johroġ mis-skiet tiegħu permezz tal-Kelma. Hu biss fis-skiet ta' Alla – skiet rivelat fi Kristu, minn Kristu u permezz ta' Kristu – li haġa waħda hi definittiva, fis-sens li din titwield u tispicċa haġa waħda ma' l-infinit tas-silenzju divin. Dak kollu li jiswa fid-dinja jidwi fih is-skiet immens ta' Alla.

Kif Kristu hu l-qalb tas-skiet ta' Marija u Marija hi l-qalb tas-skiet ta' Kristu, hekk Ġużeppe

hu mixhut kollu kemm hu fl-isfera tas-skiet ta' l-għarusa ħelwa tiegħu. Fid-diwi ta' dan is-skiet tagħha hu jesprimi l-personalità qawwija u delikata tiegħu bħala “kustodju” ta' l-origini ezistenzjali ta' Kristu u bħala “harries” tal-verginità ta' l-għarusa tiegħu.

Fid-dawl ta' dak li jgħidu l-Evangeli dwar il-Vergni (Lq 1,26-27) ahna niehdu gost naqraw ukoll dwar il-personalità delikata ta' Ġużeppi, “ir-raġel gust” (Mt 1,16-25), jġifieri dak li kien dejjem attent għas-silenzju ta' Alla. Is-sensibilità ta' Ġużeppi għall-ħwejjeg ta' Alla tidher b'mod ċar

propriu fl-isfera tal-verginità ta' Marija u fil-harsien delikat tiegħu ta' din l-istess verginità, li għarret għewwa fiha Kristu, l-għajn ta' l-istess ħajja.

It-thabbira lil Ġużeppi

B'analogija nistgħu nitkellmu dwar it-thabbira tat-twelid ta' Ġesù lil Marija f' San Luqa, u dwar it-thabbira tat-twelid ta' Ġesù lil Ġużeppi f' San Mattew. Din tisvolgi ruħha f'żewġ taqsimiet. L-ewwel taqsimiet tiġi qabel l-ispjegazzjonijiet ta' l-anġlu, u hi mibnija fuq is-sinjali tal-maternità ta' Marija, li quddiemha Ġużeppi “jiskot u jimmedita” fit-tentattiv li jipprova jiċċara l-affarijiet qabel ma jieħu deċiżjoni jekk jilqax għandu jew inkella jibgħatx

lil Marija. Hu jiddeciedi li “jibgħatha bil-mohbi tan-nies”. It-taqsimha l-oħra għandha x’taqsam mal-kliem ta’ spjegazzjoni ta’ l-anglu, li jiċċaraw lil Ġuzeppi dak li kien qiegħed jiġri f’Marija bil-hidma ta’ l-Ispirtu s-Santu. Għal dawn il-kliem hemm it-twegiba immedjata ta’ Ġuzeppi li “jieħu għandu lill-għarusa tiegħu”. Tassew thallina miblughin l-imgħiba ta’ Marija! Dan għaliex hi ma qalet xejn lil Ġuzeppi? Mill-ġdid it-twegiba nsibuha biss fir-rispett lejn is-skiet! Marija tiskot. Min kien se jemmen il-kelma tagħha? Marija tinheba u ssib kenn fis-skiet u twassal lill-għarus tagħha biex jasal jiproġetta l-mossa tal-libell tad-divorzju (Mt 1,16-25), għaliex hu ma setax jemmen dak li kienu qed jaraw għajnejh: it-tfajla helwa ta’ Nazaret, l-għarusa mwiegħda lilu, bla mittiefsa fil-verginità tagħha, imma tqila! Fil-misteru Marija tingħalaq fis-skiet ta’ adorazzjoni quddiem il-misteru tal-Frott tal-ġuf tagħha.

Fis-silenzju tagħha li jhallina mħawdin, Marija hi bħal maħtufa mill-misteru enormi ta’ l-Inkarnazzjoni, u tkaxkar magħha lil Ġuzeppi fis-skiet profond tagħha, li hu jilqgħu biss wara rivelazzjoni divina: “laqa’ lil martu għandu”.

B’dan il-mod mill-koppja

originali u li tnissel il-hajja ta’ Kristu u Marija, ta’ l-Iben u l-Omm, johroġ bl-istess mod iż-żwieġ għal kollox mirakoluż bejn Ġuzeppi u Marija. Dan kollu jseħh bogħod minn kull indħil tal-bnedmin: Marija tirrispetta s-skiet ta’ Alla, u Ġuzeppi jirrispetta s-skiet ta’ Marija.

Dak li johroġ għad-dawl hu l-fidi ta’ Ġuzeppi li jilqa’ b’imħabba, b’serenità u b’ferħ il-misteru kollu li jiġi realizzat fl-għarusa tiegħu, biex hekk hu jkun il-ħarries ta’ dan l-istess misteru. Dan hu s-sens ta’ l-espressjoni biblika, li tagħmel minn Ġuzeppi raġel “gust”. Jeħtieġ ninterpretaw b’mod doppju l-intervent divin imqanqal mis-skiet ta’ Marija. Mill-banda l-wahda, il-Mulej jidhol biex jgħin lill-“qaddejja” tiegħu, li tiddikjara ruħha fidila sal-qiegħ nett: “ħa jsir minni skont kelmtek” (Lq 1,38). Bħallikieku ngħidu: quddiem l-għażla tal-wegħda tal-verginità perpetwa ta’ Marija u quddiem il-maternità divina skont ir-rieda tiegħu, il-Mulej kellu jsib triq biex minnha johroġ minħabba s-sitwazzjoni kumplikata li nħolqot. Mill-banda l-oħra, Hu ried jintervjeni wkoll fuq Ġuzeppi, billi jiżgurah b’mod li ma jhalli fih l-ebda dubju, dwar dak li kien qed jiġri fl-għarusa tiegħu, u dan għamlu permezz ta’ holma: “Ġuzeppi, bin David, xejn la tibza’ tieħu għandek lil martek Marija, għax dak li tnissel fiha ġej mill-Ispirtu s-Santu” (Mt 1,20).

Ġużeppi kustodju tal-misteru ta' l-Inkarnazzjoni

B'dan il-mod lil Ġużeppi tiġi fdata l-kustodja, il-ħarsien u t-tifkira tal-misteru kbir li jseħħ f'Marija l-għarusa tiegħu. U hekk il-Mulej juri ruħu ħafna akbar mill-igħi! B'konsegwenza loġika nistgħu nissopponu li, kif lil Ġużeppi Alla talbu biex ma jibżax jieħu lil Marija b'martu, hekk ukoll lil Marija ġie żgurat biex ma tibżax tieħu lil Ġużeppi b'żewġha. B'dan il-mod, kif

jikkummenta l-Beatu John Duns Scotus, meta jdur lejn Marija: "L-Ispirtu s-Santu jagħtik lil Ġużeppi bħala ħarries u xhud tal-verġinità tiegħek, għaliex bhalek hu wiegħed lil Alla li jibqa' dejjem verġni". Ċertament, iż-żwieġ bejn Ġużeppi u Marija hu wiehed uniku. Wiehed jista' jistaqsi: hu validu żwieġ li fih miżżewweġ jagħmel wegħda assoluta ta' kastità? Il-kwestjoni hi waħda kemm ta' natura teoloġika kif ukoll ġuridika. Dik ta' natura teoloġika timplika l-azzjoni ta' l-Ispirtu

s-Santu li jqieghed lil Marija f'kundizzjoni privileġġjata ta' verġinità assoluta. Il-kwestjoni ta' natura ġuridika titlob li jiġu cċarati xi elementi dwar iż-żwieġ validu, li jkun kuntratt imma mhux ikkunsmat. Huma ħafna l-ipotesi u l-konklużjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' din is-sitwazzjoni delikata. Fost l-ewlenin hemm dawn: 1) min jaċċetta l-validità taż-żwieġ u jrendi l-wegħda kkundizzjonata, jiġifieri jekk tkunx toghġob lil Alla; 2) min jishaq fuq il-wegħda u jqis il-kunsens taż-

żwieg bhala relazzjoni ta' hbiberija; 3) min jirnexxilu jirrikončilja ż-żewg teżijiet, jiġifieri dik tal-validità taż-żwieg u tal-wegħda assoluta ta' Marija. Il-Beatu Duns Scotus jippreżenta din it-tielet possibilità.

Imma jekk inħarsu 'l hemm mill-interpretazzjonijiet singoli, naħseb li hu meħtieg nirriflettu fuq id-deċiżjoni ta' Ġużeppi li jiżżewweġ lil Marija, għalkemm kienet tqila, f'relazzjoni mhux biss ma' Marija, imma fuq kollox f'relazzjoni ma' l-Iben li kellu jitwieled u mal-

missjoni tiegħu. Skont il-liġijiet li kienu jorbtu f'dak iż-żmien, mhux biss Marija ma kienx ikollha hajja faċli, għaliex kienet tidhol fir-riskju li tiġi mhaġġra; imma wkoll Binha ma kienx ikun jista' jaqdi b'serenità u dinjità l-ministeru tiegħu li jwassal il-bxara t-tajba lill-bnedmin. Id-deċiżjoni ta' Ġużeppi ssalva kemm lill-Omm kif ukoll lill-Iben minn sitwazzjonijiet diffiċli hafna f'rahal hekk ckejkien bħalma kien Nazaret, li fih kull haġa kienet tkun magħrufa u l-ghidud kien jgħaddi

minn fomm għal fomm f'hakka t'għajn: min jaf kemm kienu jqasqsu n-nies fuq tfajla li saret omm u iben mingħajr missier! Ġużeppi, bl-għajjnuna ta' l-intervent divin, jiġi kkonfermat fil-“gustizzja” tiegħu skond l-aġir proprju tal-fidi li qatt ma thalli fil-paċi lil dawk li jkun, għalkemm tnissel il-paċi fil-qalb. Qabel ma s-sinjali tat-tqala ta' Marija kienu jsiru evidenti, Ġużeppi, dejjem fuq indikazzjoni ta' l-anġlu tal-Mulej, “laqa' lil martu għandu...” (Mt 1,24), jiġifieri haffef biex jiċcelebra

ż-żwieg fost il-ferħ tal-qraba u tal-ħbieb.

Il-personalità ta' Ġużeppi, raġel gust, tidher mhux biss fid-deċiżjoni mill-aktar delikata li jħares u jiggarrantixxi l-verġinità perpetwa ta' Marija, imma fuq kollox filli jiżgura futur għall-Iben li kellu jitwieled skont il-pjan ta' Alla proprju f'Betleħem, mill-familja ta' Ġesse, li minnu kien imnissel (Mt 1,20; Lq 1,27). B'dawn is-sentimenti hu kellu jieħu lil martu tqila mill-Galilija lejn il-Lhudija biex iwettaq id-dmir tač-čensiment, u biex b'hekk tiġi rrealizzata l-profesija ta' Mikea 5,1: "Imma int, Betleħem ta' Efrata, čkejna fost il-familji ta' Ġuda, minnek għad johroġli dak li jkun prinčep f'Israel; hu għandu l-bidu tiegħu mill-qedem, sa minn dejjem ta' dejjem".

Ič-čirkustanzi tat-twelid kellhom isahħu fil-fidi d-deċiżjoni qawwija ta' Ġużeppi. Bħalma Marija kienet tgħożż f'qalbha kull ġrajja u kull čirkustanza, hekk ukoll Ġużeppi kien jaħseb u jirrifletti fuq kull dettall li kellu x'jaqsam mat-Tfajjel li kellu jitwieled u kien jimmeditah bil-ferħ f'qalbu. Dan il-ferħ, imma, kellu jitqiegħed fi prova iebsa minn tant čirkustanzi profetiči u esterni li sehħew madwar it-Tfajjel.

Mhux diffiči li naqtgħu x'kienu l-ħsibijiet u s-sentimenti kontrastanti li hassew Ġużeppi u Marija quddiem l-aħbar li waslitilhom f'nofs ta' lejl, jiġifieri biex isalvaw il-ħajja tat-Tfajjel, għax Erodi kien qiegħed ifittxu biex joqtlu, hu li bhala "politiku makakk" ried iwarrab

min-nofs lil dak li għalih kien "rivali" u li kien għadu kif deher għad-dawl tad-dinja. Il-qawwa politika, meta hi totalitarja, qatt ma tieqaf tuża l-mezzi kollha basta takkwista dak li trid.

Li wiehed isir jaf f'nofs ta' lejl dwar il-periklu li Tfajjel bħalma kien Ġesù kien se jgħaddi minnu, hu l-qučcata tat-tbatija umana għal żewġ qlub mimlijin fidi u mħabba. U hekk tinfetah quddiem Marija u Ġużeppi l-ħajja ta' l-eżilju fl-art ta' l-Eġittu. Hadd ma jista' jifhem il-prova umana u ta' fidi li għexu Ġużeppi u Marija, u hadd ma jista' jiddiskreviha, jekk ma jkunx għexha personalment. B'dan il-mod il-Mulej ried isaffi fin-nar tat-tbatija l-aktar profonda l-qalb ta' Ġużeppi, li kellu fuq spallejh il-piż tal-familja u kellu jara kif jagħmel biex jgħajjixha f'art barranija, mingħajr ma jkollu xogħol jew dar fissa fejn joqgħod. L-unika čertezza li kellu kienet il-fidučja fil-Kelma ta' l-anglu.

Diffikultajiet ta' kull tip, tbatijiet ta' kull xorta, incertezzi barra minn kull immaginazzjoni. Dawn kienu saru l-kumpanija ta' Ġużeppi f'dawk il-ftit snin li hu għadda fl-art antika ta' l-Eġittu, li minnha kellu oriġini l-poplu l-magħżul li hareġ flimkien ma' Mosè lejn l-art imwiegħda. Tidher koinčidenza, imma forsi warajha kien hemm moħbi pian divin. Wiehed jista' jqabbel lil Ġużeppi ma' Mosè. Ġużeppi ġie msejjaħ biex iwassal lil dak li kellu jipperfezzjona lill-Poplu u jaħkem fuqu, lil Ġesù, fl-art żgura u fl-art tiegħu. Fil-fatt, il-messaġġier divin ma damx

ma reġa' ġie għand Ġuzeppi, għax kif iċ-ċirkustanzi storiċi nbidlu bil-mewt ta' Erodi (Mt 1,19-23) hu ġie msejjaħ biex jerġa' lura lejn l-art ta' Israel. F'din is-silta ewanġelika għal darba oħra tidher il-qawwa tal-maturità ta' fidi li kellu Ġuzeppi li jintelaq dejjem u b'mod sħiħ għarrieda divina, minkejja l-kuntrarjetajiet kollha tal-ħajja.

Kien donnu se jerġa' jġi l-bnazzi wara li l-Familja mqaddsa tidhol fil-Galilija, fejn fl-aħħarnett setgħet tgħix il-ħajja fin-normalità l-aktar assoluta: fix-xogħol, fil-familja u fir-reliġjożità. U kien proprju f'mument ta' serenità reliġjuża partecipata għall-festa ta' l-Għid f'Ġerusalemm, li Ġuzeppi ha miegħu lil martu u lil ibnu li kellu tnax-il sena. Il-ferħ immens ta' l-Għid malajr kellu jinbidel f'sitwazzjoni mimlija nkwiet għal Ġuzeppi minħabba l-fatt li Ġesù ntilef b'mod misterjuż. Xi tħoss il-qalb ta' missier u ta' omm meta jintebħu li l-Iben ma għadux magħhom! Kienu għalihom tlitt ijiem tassew mimlijin inkwiet u għali, u ċertament qasmu qalbhom, ukoll jekk kienu mdrrijin isofru quddiem ġejjieni li ma jafux x'se jlesti għalihom. Il-fatt li fizikament hassew li Binhom ma kienx magħhom kien għalihom għajn ta' tahwid interjuri kbir. It-tfittxija bla nifs u

mingħajr riżultati setgħet biss tħawwad il-moħħ u l-ħsibijiet ta' Ġuzeppi. Forsi hu beda jiftakar fil-biza' li kien ħass meta Erodi kien qiegħed ifittex lil Ibnu. Hekk kien mimli għali Ġuzeppi hu u jfittex lil Ġesù fost il-ħbieb u l-qraba li kienu fil-karovana li kienet rieġa' lura mill-festa f'Ġerusalemm. Imma ta' xejn fittxu. Il-lejl mingħajr Ibnu kien tassew mudlam. It-talb, il-ħerqa u s-skiet imtawwal min jaf kif imlew iż-żmien kollu ta' dawk it-tlitt ijiem ta' Ġuzeppi u Marija. L-avventura donnha kienet twieldet fis-skiet, u donnha kienet se tintemm fis-skiet. It-tama hi iebesja biex tmūt. U kienet din it-tama li ġiet appremjata meta l-ġenituri

fl-aħħar sabu lil Ġesù jiddiskuti ma' l-għorrief tal-Liġi fit-tempju. Fl-aħħarnett is-silenzju tan-nuqqas ta' preżenza jintela u terġa' lura l-ħemda. U Ġesù ġab ruħu b'rispett kbir lejn Ġuzeppi u lejn Marija, billi baqa' dejjem sottomess lejhom sal-jum li fih hu beda l-ħajja tiegħu pubblika. B'dan l-episodju jieqaf kull riferiment għal Ġuzeppi. Il-ħajja tiegħu tiftaħ bis-skiet u tintemm fis-skiet. Dan hu l-uniku mod kif naqraw il-ħajja ta' Ġuzeppi fl-Ewanġelju: mis-skiet ta' Alla għas-skiet f'Alla.

Giovanni Lauriola OFM
[«Terrasanta», maggio-
giugno 2008, 10-13]

